

Светски поредак изграђен после 1945. налази се "на ивици распада", упозорио је Амнести Интернешенел (АИ) у данас објављеном годишњем извештају о људским правима у свету, у којем се посебно критикују Израел и САД са једне стране и Русија и Кина са друге.

Од Блиског истока до Украјине преко Мјанмара, Судана или Етиопије где се догађају сукоби праћени огромним кршењима људских права, „све чему смо били сведоци током последних 12 месеци указује да је међународни систем на ивици распада“, оценила је Генерална секретарка АИ Ањес Каламар (Агнес Цалламард) за Франс прес.

„Последњих месеци посебно САД су штитиле израелске власти од сваког пажљивог разматрања бројних кршења људских права почињених у Гази“, рекла је она.

„Користећи свој вето против неопходног прекида ватре, САД су лишиле Савет безбедности УН сваког смисла“, оценила је генерална секретарка те невладине

организације чије седиште је у Лондону.

Тим пре што, паралелно с тим, „моћни актери“ као што су Русија и Кина „показују спремност да угрозе целовитост прописа из 1948, кључне године за изградњу садашњег међународног система, упозорила је она у извештају.

У извештају Амнестија документују се „флагрантна кршења људских права од стране руских снага током инвазије на Украјину, прибегавању мучењима и другом лошем третману према ратним заробљеницима“.

Штитећи војску Мјанмара и затварајући очи пред нападима на становништво у јеку грађанског рата, Кина је такође деловала противно међународном праву, указала је та невладина организација.

Рат у Гази почео је 7. октобра нападом командоса Хамаса без преседана на југ Израела током кога је убијено 1.170 људи према билансу Франс преса установљеном на основу званичних израелских података. Као одговор Израел је обећао да ће уништити Хамас и води војну офанзиву у Гази већ више од шест месеци у којој је до сада погинуло 34.183 људи, према Министарству здравља Хамаса.

Глад прети северу територије и Израел и даље припрема напад на Рафу, подстичући забринутост бројних страних земаља и хуманитарних организација.

Амнести осуђује монструозне злочине које је Хамас починио 7. октобра после чега је „Израел кренуо у кампању одмазде која се претворила у казнену експедицију против целог становништва“.

После 200 дана тог сукоба који има последице на цео свет Каламар доводи у питање улогу међународних институција које треба да делују. Оне међузим, како је оценила, остављају свет на цедилу и доводе у питање „валидност идеала успостављених после 1945. године“.

„За милионе људи у свету Газа сада симболизује апсолутни морални неуспехо бројних твораца система успостављеног после Другог светског рата“, рекла је генерална секретарка у уводу извештаја.

Како је Каламар рекла за Франс прес потребно је „ревитализовати и обновити међународне институције“ посебно хитном реформом Савета безбедности УН и његовог права вета, да не може да се користи у ситуацијама масовног кршења људских права.

Амнести је такође указао на забринутост због раста моћи вештачке интелигенције, технологије која може да убрза ширење лажних информација или да овековечи расистичке ставове.

Амнести оптужује велике технолошке фирме да занемарују или минимизирају те претње чак и у контексту оружаних сукоба. ;

Каламар је упозорила да уколико се остави да слободно делује та технологија ван закона и њена злоћудна средства могла би да утичу на погоршање кршења људских права у 2024. години, када се одржавају бројни избори широм света од САД до Индије преко Велике Британије и Европске уније.

„Ширење и распоређивање нерегулисане технологије као што је генеративна вештачка интелигенција, препознавање лица и шпијуски софтвер“, представљају „огромну претњу“ због којих владе треба да „предузму правне мере и солидне прописе“, рекла је Каламар.

(Бета-АФП)